

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
Νευροβιολογία, ψυχοφαρμακολογία και αιτιοπαθογένεια της εξάρτησης

Υπεύθυνος Μαθήματος: Γ. Παναγής

Διδάσκοντες: Σ. Γιακουμάκη, Α. Καστελλάκης, Ε. Καφετζόπουλος, Κ. Κοκκώλης, Κ. Σβορώνος, Δ. Φωτόπουλος

Το μάθημα διδάσκεται κάθε **Τρίτη 14.30-17.30**

Περιγραφή και μαθησιακά αποτελέσματα

Το μάθημα αυτό καλύπτει το πεδίο της βιολογικής βάσης της εξάρτησης. Θα παρουσιαστούν οι μοριακές, κυτταρικές και νευρωνικές αλλαγές που λαμβάνουν χώρα κατά την εγκατάσταση της εξάρτησης. Επιπλέον θα παρουσιαστούν οι φαρμακολογικές ιδιότητες και οι δράσεις των πιο σημαντικών εθιστικών ουσιών και των επιπτώσεων που έχει η χρήση τους, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στην σωματική και ψυχική υγεία.

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα πρέπει να έχουν κατανοήσει με ποιο τρόπο οι νευροεπιπτώσεις προσεγγίζουν τον εθισμό και να μπορούν να ερμηνεύσουν τη συγκεκριμένη συμπεριφορά με βάση τη δομή και τη λειτουργία του εγκεφάλου. Επιπλέον, θα πρέπει να γνωρίζουν τις δράσεις των κυριότερων εθιστικών ουσιών στο νευρωνικό επίπεδο και το επίπεδο της συμπεριφοράς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της καθεμίας.

Περιεχόμενο Μαθήματος – Πρόγραμμα Διδασκαλίας

Ημερομηνία	Τίτλος Ενότητας	Διδάσκων
Τρίτη 04/10/16	Τι είναι ο εθισμός a. Προσδιορισμοί και χαρακτηριστικά b. Διαγνωστικά κριτήρια και η σημασία τους c. Μοντέλα μελέτης του εθισμού στις νευροεπιπτώσεις	Γ. Παναγής
Τρίτη 11/10/16	Εισαγωγή στη νευροψυχοφαρμακολογία του εθισμού a. Κατηγοριοποίηση εθιστικών ψυχοτρόπων ουσιών b. Βασικές αρχές Φαρμακολογίας c. Το ΚΝΣ: Νευρώνες – Νευροδιαβίβαση	Γ. Παναγής

	d. Νευρωνικά κυκλώματα και νευροδιαβιβαστές στον εθισμό	
Τρίτη 18/10/16	Μοντέλα για την κατάχρηση ουσιών και τον εθισμό a. Το μοντέλο θετικής ενίσχυσης b. Το μοντέλο σωματικής εξάρτησης c. Το μοντέλο κινήτρου-ευαισθητοποίησης d. Το μοντέλο των αντίθετων διεργασιών e. Παράγοντες που σχετίζονται με την ανάπτυξη και τη διατήρηση της εθιστικής συμπεριφοράς.	Γ. Παναγής
Τρίτη 25/10/16	Γενετικοί παράγοντες και προδιαθεσιμότητα στην κατάχρηση ουσιών και τον εθισμό	Α. Καστελλάκης
Τρίτη 01/11/16	Ο ρόλος του στρες και του άξονα υποθάλαμος-υπόφυση-επινεφρίδια στον εθισμό και την υποτροπή.	Α. Καστελλάκης
Τρίτη 08/11/16	Ντοπαμίνη, ανταμοιβή και εθισμός	Ε. Καφετζόπουλος
Τρίτη 15/11/2016	Νευρογνωστικά ελλείμματα και ο ρόλος τους στην κατάχρηση ουσιών και τον εθισμό I	Σ. Γιακουμάκη
Τρίτη 22/11/16	Νευρογνωστικά ελλείμματα και ο ρόλος τους στην κατάχρηση ουσιών και τον εθισμό II	Σ. Γιακουμάκη
Τρίτη 29/11/2016	Ψυχοδιεγερτικά, οπιούχα/οπιοειδή και ψευδαισθησιογόνα	Κ. Κοκκώλης
Τρίτη 06/12/2016	Αλκοόλ, κάνναβη και νικοτίνη	Δ. Φωτόπουλος
Τρίτη 13/12/2016	Η φαρμακευτική αντιμετώπιση της εξάρτησης από οπιούχα/οπιοειδή	Κ. Σβορώνος
Τρίτη 20/12/2016	Παρουσιάσεις φοιτητών	
Τρίτη 10/01/2017	Παρουσιάσεις φοιτητών	

Διδακτικές και μαθησιακές μέθοδοι

Διαλέξεις και παρουσιάσεις εργασιών. Η παρακολούθηση των διαλέξεων είναι υποχρεωτική (δικαιολογούνται μόνο 2 απουσίες).

Αξιολόγηση

A) Προετοιμασία ερευνητικού πρωτοκόλλου (40% της τελικής βαθμολογίας)

Στόχος της εργασίας είναι η πλήρης προετοιμασία ερευνητικού πρωτοκόλλου για τη μελέτη ερωτήματος που

θα επιλέξουν οι φοιτητές.

Το ερευνητικό πρωτόκολλο θα πρέπει να περιέχει τις ακόλουθες γενικές ενότητες, οι οποίες τροποποιούνται ανάλογα με το θέμα: Ανασκόπηση της υπάρχουσας βιβλιογραφίας, Ερευνητικό ερώτημα και η σημασία του, Υποθέσεις, Μεθοδολογία (στην οποία θα πρέπει να τονίζεται πώς θα ξεπεραστούν περιορισμοί στις υπάρχουσες μελέτες).

Η εργασία **είναι ομαδική (5 ομάδες των 4 φοιτητών)** και θα γίνει παρουσίαση της. Οι παρουσιάσεις όλων των ομάδων θα πραγματοποιηθούν στην αίθουσα και ώρα του μαθήματος κατά τις τρεις τελευταίες παραδόσεις (οι ημερομηνίες όπως προβλέπονται στο ωρολόγιο πρόγραμμα του μαθήματος).

B) Συγγραφή εργασίας κριτικής ανασκόπησης (60% της τελικής βαθμολογίας)

Στόχος της εργασίας είναι οι φοιτητές να συγγράψουν εργασία κριτικής ανασκόπησης σε θέμα της επιλογής τους με τη μορφή δημοσίευσης σε επιστημονικό περιοδικό.

Η έκταση της εργασίας δε θα πρέπει να ξεπερνά τις 4000 λέξεις (χωρίς τις βιβλιογραφικές αναφορές) και θα πρέπει να έχει τις ακόλουθες γενικές ενότητες: Περίληψη (όχι πάνω από 250 λέξεις), Εισαγωγή, Κυρίως σώμα (χωρισμένο σε υπο-ενότητες ανάλογα με το θέμα), Περιορισμοί και Προοπτικές, Συμπεράσματα, Βιβλιογραφικές αναφορές.

Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των βιβλιογραφικών αναφορών, οι οποίες πρέπει να καταχωρηθούν με τη μορφή που προτείνει η American Psychological Association.

Κάθε φοιτητής θα εκπονήσει **ατομική εργασία**.

Η εργασία θα αξιολογηθεί ως προς την ποιότητα και την πληρότητα της ανασκόπησης της υπάρχουσας βιβλιογραφίας και κυρίως ως προς την κριτική προσέγγιση του θέματος.

Οι εργασίες θα υποβληθούν ηλεκτρονικά μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, σε ημερομηνία που θα ορίσουν οι διδάσκοντες σε συνεργασία με τους φοιτητές.

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

1. Carlson, N. (2012). *Physiology of Behavior* (11th ed.). Harlow: Pearson.
2. Koob, G.F., Arends, M., & Le Moal, M. (2014). *Drugs, addiction, and the brain*. Amsterdam: Academic Press.
3. Meyer, J.S., & Quenzer, L.F. (2005). *Psychopharmacology: Drugs, the brain and behavior*. Sunderland, Massachusetts: Sinauer.